

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2763/2017
07.12.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Весна Плавшић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., ради супружанског издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 346/17 од 12.07.2017. године, у седници већа одржаној дана 07.12.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 346/17 од 12.07.2017. године у ставу првом изреке и пресуда Основног суда у Лозници П2 350/16 од 10.04.2017. године и предмет **враћа** Основном суду у Лозници на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П2 350/16 од 10.04.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се измени пресуда Основног суда у Лозници - Судска јединица у Љубовији П2 265/11 од 24.10.2013. године тако да се укине обавеза тужиоца да туженој месечно плаћа износ од 200 евра у динарској противвредности по најповољнијем продајном курсу на дан исплате почев од 08.08.2016. године, па убудуће. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 88.100,00 динара, док је захтев тужене преко досуђеног, а до трошковником траженог износа за износ од још 88.000,00 динара, одбијен као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 346/17 од 12.07.2017. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена и делимично одбијена, а жалба тужене одбијена и пресуда Основног суда у Лозници П2 350/16 од 10.04.2017. године, преиначена у делу о трошковима поступка, тако што је обавезан тужилац да туженој на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати износ од 36.000,00 динара (уместо износа од 88.100,00 динара), док је у преосталом делу првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији тужиоца у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14-у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде поступка због којих се у смислу одредбе члана 407. став 1. ЗПП, ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању произлази да је пресудом Основног суда у Лозници - Судска јединица у Љубовији П2 265/11 од 24.10.2013. године разведен брак парничних странака и обавезан тужилац да тужиљи на име супружанског издржавања плаћа 200 евра месечно у динарској противвредности почев од 01.10.2011. године, па док за то постоје законски услови. У време доношења наведене пресуде тужена је имала 62 године, није имала прихода, боловала је од ... и није поседовала имовину, а тужилац је био корисник пензије у износу од 1.000 евра месечно и живео је сам у својој кући. Тужена је мајка две пунолетне ћерке које су засновале своје породице. По закључку нижестепених судова код тужене ни сада није дошло ни до каквих промена у односу на период претходног одлучивања о супружанском издржавању, тужена и даље болује од ..., због чега је потпуно и трајно неспособна за рад. Тужилац сада има 69 година, и даље живи сам, корисник је пензије у износу од 1.000 евра месечно и поседује два хектара пољопривредног земљишта за које плаћа раднике да га обрађују, болује од реуматских болести, због чега три пута годишње одлази на бањско лечење, а плаћа и услуге спремања куће.

Одлучујући о тужбеном захтеву тужиоца, а полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца као неоснован, налазећи да су испуњени услови за супружанско издржавање из члана 151. у вези члана 163. Породичног закона. По закључку нижестепених судова, тужена не поседује имовину, нема прихода и није способна за рад, а тужилац је корисник пензије која износи 1.000 евра месечно, стамбено је ситуиран и власник пољопривредног земљишта које посредно обрађује, те исти има економских могућности да плаћа супружанско издржавање туженој у износу од 200 евра месечно.

По оцени Врховног касационог суда, основано тужилац у ревизији указује на погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање на коме су засноване нижестепене пресуде остало непотпуно утврђено.

Према члану 163. став 1. Породичног закона, издржавање може трајати одређено и неодређено време, а ставом 2. истог члана прописано је да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година. Према ставу 3., изузетно издржавање супружника по престанку брака може да се продужи и после истека рока од пет година, ако нарочито оправдани разлози спречавају супружника, повериоца издржавања да ради.

Чланом 167. став 1. истог закона, прописано је да издржавање престаје када истекне време трајања издржавања или смрћу повериоца или дужника издржавања. Ставом 2. истог члана прописано је да издржавање може да престане када поверилац издржавања стекне довољно средстава за издржавање, осим ако поверилац издржавања није малолетно дете, као и када дужник издржавања изгуби могућност за давање издржавања или давање издржавања постане за њега очигледно неправично, осим ако поверилац издржавања није малолетно дете.

Из цитираних законских одредби произлази да је без обзира да ли је издржавање ограничено или неограничено судском одлуком, најдужи рок законског издржавања пет година, те исто без захтева повериоца издржавања и доказивања неопходних чињеница не може бити продужено. Поступак за продужење издржавања после истека пет година покреће се тужбом повериоца издржавања, а пре истека рока од пет година.

Тужилац поднетом тужбом тражи измену раније одлуке о издржавању, односно укидање издржавања тужене. Право тужене на издржавање није било временски ограничено судском одлуком, али је исто ограничено цитираном законском одредбом. Међутим, нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиоца за укидање обавезе, исти одбили и продужили његову обавезу, при чему уопште нису ценили испуњеност услова за укидање обавезе издржавања у смислу напред цитиране законске одредбе, већ су исто пружили без да су узимали у обзир чињеницу да ли је тужена подносила захтев за продужење издржавања, као ни ценили да ли је тужена истакла постојање нарочито оправданих разлога за продужење овог права, односно изузетак у смислу цитираног члана. Нижестепени судови не образлажу одлуку, нити се осврћу на чињеницу да ли је супружанско издржавање истекло по самом закону, нити цене чињеницу да ли је тужена поднела захтев за продужење издржавања. Због свега наведеног, за сада, се не може прихватити као правилно становиште нижестепених судова да нису испуњени услови за укидање обавезе тужиоца за супружанско издржавање.

По утврђењу наведених чињеница, суд ће ценити да ли су испуњени услови за укидање обавезе издржавања тужене од стране тужиоца, као и ценити правни интерес тужиоца за подношење тужбе, имајући у виду да обавеза издржавања може трајати најдуже пет година, те да истеком наведеног рока издржавање престаје по сили закона, након чега ће имајући у виду примедбе из

овог решења, правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку о тужбеном захтеву.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је укинуо обе нижестепене пресуде на основу члана 416. став 2. ЗПП и одлучио као у изреци решења.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић